

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is nieuwe regelen te stellen omtrent ondernemingsraden;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1. 1. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt verstaan onder:

a. Onze Minister: Onze Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid;

b. Raad: De Sociaal-Economische Raad, bedoeld in de Wet op de Bedrijfsorganisatie;

c. onderneming: elk in de maatschappij als zelfstandige eenheid optredend organisatorisch verband waarin krachtens arbeidsovereenkomst arbeid wordt verricht;

d. ondernemer: de natuurlijke persoon en de niet-publiek-rechtelijke rechtspersoon die een onderneming in stand houdt;

e. bestuurder: hij die alleen dan wel tezamen met anderen in een onderneming rechtstreeks het hoogste gezag uitoefent bij de leiding van de arbeid;

f. bedrijfcommissie: de bevoegde bedrijfscommissie, bedoeld in de artikelen 37, 43 en 46;

g. reglement: het reglement van de ondernemingsraad, bedoeld in artikel 14.

2. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde worden personen geacht in een onderneming werkzaam te zijn, wanneer zij in die onderneming werkzaam zijn uit hoofde van een met de betrokken ondernemer gesloten arbeidsovereenkomst. Personen die in meer dan één onderneming van dezelfde ondernemer werkzaam zijn, worden geacht uitsluitend werkzaam te zijn in die onderneming van waaruit hun werkzaamheden worden geleid.

3. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde worden de bestuurder of de bestuurders van een onderneming geacht niet te behoren tot de in de onderneming werkzame personen.

HOOFDSTUK II

De instelling van ondernemingsraden

Artikel 2. 1. Iedere ondernemer die een onderneming in stand houdt waarin in de regel ten minste 100 personen werkzaam zijn, is in het belang van het goed functioneren van die

onderneming in al haar doelstellingen verplicht om ten behoeve van het overleg met en de vertegenwoordiging van de in de onderneming werkzame personen een ondernemingsraad in te stellen en te doen werken overeenkomstig de voorschriften, gesteld bij of krachtens deze wet.

2. De bedrijfscommissie kan, indien dit haar voor een goede toepassing van deze wet wenselijk voorkomt, op verzoek van een ondernemer of van in een van de betrokken ondernemingen werkzame personen bepalen, dat twee of meer ondernemingen die door die ondernemer in stand worden gehouden, voor de toepassing van het eerste lid te zamen als één onderneming moeten worden aangemerkt.

3. Wanneer een onderneming onderdelen heeft in verschillende gemeenten, wordt elk van die onderdelen voor de toepassing van het eerste lid als een afzonderlijke onderneming aangemerkt, met dien verstande dat wanneer er in een gemeente meerdere onderdelen zijn, deze laatste tezamen als een onderneming worden aangemerkt.

4. De bedrijfscommissie kan, indien dit haar voor een goede toepassing van deze wet wenselijk voorkomt, op verzoek van een ondernemer of van in een onderneming werkzame personen bepalen, zo nodig in afwijking van het derde lid, dat door haar aangewezen onderdelen van de betrokken onderneming, hetzij op zichzelf, hetzij tezamen met een of meer andere onderdelen van die onderneming, voor de toepassing van het eerste lid als afzonderlijke ondernemingen moeten worden aangemerkt.

5. Hetgeen op grond van het tweede, derde of vierde lid als een onderneming moet worden aangemerkt voor de toepassing van het eerste lid, geldt ook als onderneming voor de toepassing van de verdere bepalingen van deze wet.

Artikel 3. 1. De Raad kan op verzoek van een naar zijn oordeel voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging van de betrokken ondernemers en van de betrokken werknemers bij verordening bepalen, dat de in artikel 2, eerste lid, bedoelde verplichting voor een door hem aangewezen groep ondernemers ook geldt, wanneer in hun ondernemingen in de regel minder dan 100 personen werkzaam zijn. Een zodanige verordening behoeft de goedkeuring van Onze Minister.

2. Wanneer de Raad van de in het eerste lid bedoelde bevoegdheid gebruik maakt, geldt de verplichting tot het instellen van een ondernemingsraad niet met betrekking tot een onderneming waarin in de regel minder dan 25 personen werkzaam zijn.

3. Een goedgekeurde verordening van de Raad als in het eerste lid bedoeld wordt in de *Staatscourant* bekend gemaakt. Het besluit waarbij de goedkeuring is verleend wordt aan de voet van de verordening vermeld.

Artikel 4. 1. De Raad kan, indien bijzondere omstandigheden naar zijn oordeel een goede toepassing van deze wet in de betrokken ondernemingen in de weg staan, op verzoek van een naar zijn oordeel voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging van de betrokken ondernemers of van de betrokken werknemers bij verordening bepalen, dat de in artikel 2, eerste lid, bedoelde verplichting ten aanzien van een door hem aangewezen groep ondernemers niet geldt. Een zodanige verordening behoeft de goedkeuring van Onze Minister.

2. Een goedgekeurde verordening van de Raad als in het eerste lid bedoeld wordt in de *Staatscourant* bekend gemaakt. Het besluit waarbij de goedkeuring is verleend wordt aan de voet van de verordening vermeld.

3. Onze Minister kan, de Raad gehoord, een vrijstelling als in het eerste lid bedoeld verlenen aan door of mede door publiekrechtelijke lichamen in het leven geroepen of gesubsidieerde rechtspersonen.

Artikel 5. 1. De bedrijfscommissie kan, indien bijzondere omstandigheden naar haar oordeel een goede toepassing van deze wet in de betrokken onderneming in de weg staan, aan een ondernemer op diens verzoek ten aanzien van een door haar aangewezen onderneming schriftelijk ontheffing verlenen van de in artikel 2, eerste lid, bedoelde verplichting.

2. Onze Minister kan een ontheffing als in het eerste lid bedoeld verlenen aan een door of mede door een publiekrechtelijk lichaam in het leven geroepen of gesubsidieerde rechtspersoon.

3. Een ontheffing wordt verleend voor een tijd van ten hoogste vijf jaren. Een ontheffing kan onder voorwaarden worden verleend.

4. Zolang op een verzoek om ontheffing niet onherroepelijk is beslist, geldt de in artikel 2, eerste lid, bedoelde verplichting niet.

HOOFDSTUK III

Samenstelling en werkwijze van de ondernemingsraden

Artikel 6. 1. Een ondernemingsraad bestaat uit de bestuurder van de onderneming, alsmede uit een aantal andere leden die door de in de onderneming werkzame personen rechtstreeks uit hun midden worden gekozen. Dit aantal bedraagt in een onderneming

met 25 tot 50 personen	.....	3 leden;
met 50 tot 100 personen	.....	5 leden;
met 100 tot 200 personen	.....	7 leden;
met 200 tot 400 personen	.....	9 leden;
met 400 tot 600 personen	.....	11 leden;
met 600 tot 1000 personen	.....	13 leden;
met 1000 tot 2000 personen	.....	15 leden;

en zo vervolgens bij elk volgend duizendtal personen 2 leden meer, tot ten hoogste 25 leden.

2. Kiesgerechtigd zijn de personen die de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt en gedurende ten minste een jaar in de onderneming werkzaam zijn geweest.

3. Verkiesbaar tot lid van de ondernemingsraad zijn de personen die de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt en gedurende ten minste drie jaren in de onderneming werkzaam zijn geweest.

4. In het reglement van de ondernemingsraad kan van het in het eerste lid ten aanzien van het aantal leden, alsmede van het in het tweede en derde lid ten aanzien van de diensttijd bepaalde worden afgeweken.

5. Tijdens een zittingsperiode van de ondernemingsraad kan geen wijziging worden gebracht in het aantal gekozen leden van de raad op grond van vermeerdering of vermindering van het aantal in de onderneming werkzame personen.

Artikel 7. 1. De bestuurder wijst een in de onderneming werkzame persoon aan die hem, wanneer hij verhinderd is een vergadering van de ondernemingsraad bij te wonen, als lid van de ondernemingsraad vervangt. Hij is ook buiten het geval van verhindering gerechtigd zich in de vergaderingen van de ondernemingsraad door de hiervoor bedoelde persoon te doen vervangen.

2. Wanneer een onderneming meer dan één bestuurder heeft, bepalen dezen in onderling overleg wie van hen zitting neemt in de ondernemingsraad en wie de laatstbedoelde bestuurder ingevolge het eerste lid vervangt.

Artikel 8. De bestuurder of zijn plaatsvervanger is voorzitter van de ondernemingsraad.

Artikel 9. 1. De verkiezing van leden van de ondernemingsraad geschiedt bij geheime schriftelijke stemming en aan de hand van een of meer kandidatenlijsten.

2. Een kandidatenlijst kan worden ingediend door:

a. een vereniging van werknemers, die in de onderneming werkzame personen onder haar leden telt, krachtens haar statuten ten doel heeft de belangen van haar leden als werknemers te behartigen en als zodanig in de betrokken onderneming of bedrijfstak werkzaam is en voorts ten minste twee jaar in het bezit is van rechtspersoonlijkheid, mits zij met haar leden in de onderneming over de samenstelling van de kandidatenlijst overleg heeft gepleegd. Ten aanzien van een vereniging die krachtens haar statuten geacht kan worden een voortzetting te zijn van een of meer andere rechtspersoonlijkheid bezittende verenigingen van werknemers, wordt de duur van de rechtspersoonlijkheid van die vereniging of verenigingen voor de vaststelling van de tijdsduur van twee jaar mede in aanmerking genomen;

b. een derde gedeelte of méér van diegenen van de in de onderneming werkzame kiesgerechtigde personen die geen lid zijn van een vereniging als bedoeld onder a welke een kandidatenlijst heeft ingediend, echter met dien verstande dat voor het indienen van een kandidatenlijst met 30 handtekeningen kan worden volstaan.

3. De ondernemingsraad kan in zijn reglement bepalen, dat voor bepaalde groepen van in de onderneming werkzame personen afzonderlijke kandidatenlijsten worden ingediend, ten einde als grondslag te dienen voor de verkiezing door de betrokken personen van een tevens in het reglement te bepalen aantal leden van de ondernemingsraad.

4. Elke kandidatenlijst is voor zover mogelijk zodanig samengesteld, dat alle groepen van in de onderneming werkzame personen die daarop hun stem kunnen uitbrengen, in de ondernemingsraad kunnen zijn vertegenwoordigd.

5. De bedrijfscommissie kan op een met redenen omkleed verzoek van de ondernemer bepalen, dat een of meer van de voorgestelde kandidaten door de indieners van de betrokken lijst door andere kandidaten moeten worden vervangen. Alvorens te beslissen, stelt de bedrijfscommissie de indieners van de betrokken lijst, alsmede de betrokken kandidaat of kandidaten, indien dezen daarom verzoeken, in de gelegenheid te worden gehoord. Een kandidatenlijst waarop personen voorkomen in strijd met een beslissing van de bedrijfscommissie, is ongeldig.

Artikel 10. De ondernemingsraad stelt in zijn reglement nadere regelen betreffende de kandidaatstelling, de inrichting van de verkiezingen en de vaststelling van de uitslag daarvan, alsmede betreffende de vervulling van tussentijdse vacatures in de ondernemingsraad.

Artikel 11. 1. De ondernemer draagt er zorg voor, dat de uitslag van de verkiezingen aan de in de onderneming werkzame personen bekend wordt gemaakt.

2. Hij draagt er zorg voor, dat de namen en de functies in de onderneming van de gekozen leden van de ondernemingsraad blijvend worden vermeld op een plaats die vrij toegankelijk is voor alle in de onderneming werkzame personen, op zodanige wijze dat daarvan gemakkelijk kennis kan worden genomen.

Artikel 12. 1. De gekozen leden van de ondernemingsraad treden om de twee jaren tegelijk af. Zij zijn terstond herkiesbaar.

2. De ondernemingsraad kan in zijn reglement bepalen, dat de gekozen leden, in afwijking van het eerste lid, om de drie jaren aftreden. De ondernemingsraad kan voorts beperkingen vaststellen ten aanzien van de herkiesbaarheid.

3. Wanneer een gekozen lid van de ondernemingsraad ophoudt in de onderneming werkzaam te zijn, eindigt van rechtswege zijn lidmaatschap van de ondernemingsraad.

4. De gekozen leden van de ondernemingsraad kunnen te allen tijde als zodanig ontslag nemen. Zij geven daarvan schriftelijk kennis aan de voorzitter.

5. Hij die optreedt ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats, treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij komt had moeten aftreden.

Artikel 13. 1. De ondernemer, alsmede de ondernemingsraad kunnen een gekozen lid van die raad bij de bedrijfscommissie met opgave van redenen voor ontslag als lid van de ondernemingsraad voordragen. De ondernemingsraad regelt in zijn reglement de bij een voordracht tot ontslag te volgen rechtsgang. De betrokkene dient in de gelegenheid te worden gesteld over de voordracht te worden gehoord.

2. De bedrijfscommissie beslist na de voor ontslag voorgedragene in de gelegenheid te hebben gesteld te worden gehoord.

3. Hangende de beslissing is de betrokkene in de uitoefening van zijn functie als lid van de ondernemingsraad geschorst.

Artikel 14. 1. De ondernemingsraad regelt zijn werkwijze in een reglement, dat geen bepalingen mag bevatten die in strijd zijn met deze wet.

2. Het reglement bevat in ieder geval voorschriften omtrent:

a. het aantal leden op wier verlangen de ondernemingsraad moet worden bijeen geroepen;

b. de wijze van bijeenroeping van de ondernemingsraad;

c. het aantal leden dat aanwezig moet zijn om een vergadering te kunnen houden;

d. de uitoefening van het stemrecht in de vergaderingen;

e. de voorziening in het secretariaat;

f. het opmaken en het bekend maken aan de leden van de ondernemingsraad en aan de andere in de onderneming werkzame personen van de agenda van de vergaderingen van de ondernemingsraad;

g. het tijdstip waarop de leden van de ondernemingsraad en de andere in de onderneming werkzame personen uiterlijk in kennis dienen te worden gesteld van de agenda, welk tijdstip niet later kan worden gesteld dan 7 dagen vóór de vergadering, behoudens in spoedeisende gevallen;

h. het opmaken en het bekend maken aan de leden van de ondernemingsraad en aan de andere in de onderneming werkzame personen van de verslagen van de vergaderingen van de ondernemingsraad.

3. Het reglement behoeft de goedkeuring van de bedrijfscommissie.

Artikel 15. 1. De ondernemingsraad kan voor de behandeling van aangelegenheden van door hem aangewezen groepen van in de onderneming werkzame personen, dan wel voor de behandeling van door hem aangewezen onderwerpen vaste commissies uit zijn midden instellen. Deze commissies kunnen, indien en voor zover zulks door de ondernemingsraad is bepaald, ten aanzien van die personen of onderwerpen de bevoegdheden van de ondernemingsraad geheel of gedeeltelijk, al dan niet voorwaardelijk, uitoefenen.

2. De ondernemingsraad kan voorts commissies instellen ter voorbereiding van door hem te behandelen onderwerpen. In deze commissies kunnen naast leden van de ondernemingsraad ook andere in de onderneming werkzame personen zitting hebben.

3. In ondernemingen waarin in de regel ten minste 25 personen werkzaam zijn die de leeftijd van 21 jaren nog niet hebben bereikt, stelt de ondernemingsraad een ten minste voor de helft uit deze personen bestaande vaste jongerencommissie in. Deze commissie dient de ondernemingsraad van advies inzake alle aangelegenheden die uitsluitend of in overwegende mate van belang zijn voor de in de onderneming werkzame jeugdige personen. Aan de jongerencommissie kunnen geen bevoegdheden van de ondernemingsraad worden overgedragen.

4. De ondernemingsraad regelt in zijn reglement de wijze van samenstelling, alsmede de werkwijze van de door hem in te stellen commissies.

Artikel 16. 1. De ondernemingsraad en de voorzitter van de ondernemingsraad kunnen een of meer deskundigen uitnodigen tot het bijwonen van een vergadering van de ondernemingsraad, met het oog op de behandeling van een bepaald onderwerp. Zij kunnen een zodanige uitnodiging ook doen aan een of meer bestuurders van de onderneming, dan wel aan een of meer personen als bedoeld in artikel 24, vierde lid.

2. Aan de in het eerste lid bedoelde personen worden door de voorzitter tijdig de agenda van de betrokken vergadering en de stukken die zij behoeven verstrekt.

3. De leden van de ondernemingsraad kunnen in de vergadering aan de in het eerste lid bedoelde personen inlichtingen en adviezen vragen.

4. Bij bezwaar van de voorzitter van de ondernemingsraad of van de ondernemingsraad tegen het uitnodigen van een deskundige beslist de bedrijfscommissie. Hangende de beslissing wordt het betrokken onderwerp niet behandeld, tenzij de ondernemingsraad of de voorzitter van de ondernemingsraad van oordeel is, dat de behandeling niet kan worden uitgesteld. In het laatste geval wordt, wanneer de bedrijfscommissie het bezwaar verworpen heeft, het betrokken onderwerp zo spoedig mogelijk opnieuw op de agenda geplaatst en in tegenwoordigheid van de deskundige behandeld.

5. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de commissies van de ondernemingsraad.

Artikel 17. 1. De ondernemingsraad en de commissies van die raad vergaderen zoveel mogelijk tijdens de normale werkdagen en in een door de ondernemer daartoe ter beschikking gestelde lokaliteit.

2. De leden van de ondernemingsraad en de leden van de commissies van die raad behouden voor de tijd gedurende welke zij ten gevolge van het bijwonen van een vergadering van de ondernemingsraad of van een commissie van die raad geen arbeid hebben verricht, hun aanspraak op loon. Voor de berekening daarvan is artikel 1638c van het Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing.

Artikel 18. 1. Wanneer de meerderheid van de gekozen leden van de ondernemingsraad de wens daartoe te kennen geeft, stelt de voorzitter van de ondernemingsraad de gekozen leden van de raad in de gelegenheid zich tezamen over een bepaald onderwerp te beraden, alvorens zij in een vergadering van de ondernemingsraad hun standpunt ten aanzien van dat onderwerp bepalen. Artikel 17 is van overeenkomstige toepassing.

2. De gekozen leden van de ondernemingsraad, alsmede de leden van de commissies van die raad, zijn voorts gerechtigd hun arbeid gedurende een door de ondernemingsraad bij zijn reglement te bepalen aantal uren per maand te onderbreken voor ander dan gezamenlijk beraad, alsmede voor beraad met of raadpleging van andere al dan niet in de onderneming werkzame personen, over aangelegenheden die in de ondernemingsraad of in een commissie van die raad aan de orde zijn geweest of zullen komen.

3. De gekozen leden van de ondernemingsraad zijn voorts gerechtigd hun arbeid gedurende een door de ondernemingsraad bij zijn reglement te bepalen aantal dagen per jaar te onderbreken voor het ontvangen van scholing en vorming, welke zij in verband met de vervulling van hun taak als lid van de ondernemingsraad nodig oordelen.

4. Ten aanzien van het in het tweede en derde lid bepaalde is artikel 17, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 19. 1. Wanneer een gekozen lid van de ondernemingsraad of een lid van een commissie van die raad hetzij in, hetzij buiten zijn werktijd andere al dan niet in de onderneming werkzame personen wil raadplegen over aangelegen-

heden die in de ondernemingsraad of in een commissie van die raad aan de orde zijn geweest of zullen komen, stelt de ondernemer de voor deze raadpleging nodige agendastukken kosteloos ter beschikking van het betrokken lid. Bij bezwaar van de ondernemer beslist de bedrijfscommissie.

2. Het eerste lid geldt niet met betrekking tot stukken ten aanzien waarvan artikel 20, eerste lid, van toepassing is.

Artikel 20. 1. De gekozen leden van de ondernemingsraad en de leden van de commissies van die raad, alsmede de overeenkomstig artikel 16 geraadpleegde deskundigen zijn verplicht tot geheimhouding van alle zaken- en bedrijfsgeheimen die zij in hun hoedanigheid vernemen, alsmede van alle aangelegenheden ten aanzien waarvan de ondernemingsraad of de voorzitter van de ondernemingsraad, dan wel de betrokken commissie of de voorzitter van de betrokken commissie hun geheimhouding heeft opgelegd of waarvan zij het vertrouwelijk karakter moeten begrijpen.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van degenen die met het secretariaat van de ondernemingsraad of van een commissie van die raad zijn belast.

3. De in het eerste lid bedoelde verplichting geldt niet tegenover hen die ingevolge een rechterlijke opdracht zijn belast met een onderzoek naar de gang van zaken in de onderneming.

4. De in het eerste lid bedoelde verplichting geldt voorts niet tegenover hem die door een gekozen lid van de ondernemingsraad of door een lid van een commissie van die raad wordt benaderd voor raadpleging of beraad, mits de ondernemer, onderscheidenlijk degene die geheimhouding heeft opgelegd, vooraf toestemming heeft gegeven voor het beraad met of de raadpleging van de betrokken persoon en deze laatste schriftelijk heeft verklaard, dat hij zich ten aanzien van de betrokken aangelegenheid tot geheimhouding verplicht. In dat geval is ten aanzien van de bedoelde persoon het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

5. De plicht tot geheimhouding vervalt niet door beëindiging van het lidmaatschap van de ondernemingsraad of van de betrokken commissie, noch door beëindiging van de werkzaamheden van de betrokkene in de onderneming.

Artikel 21. 1. De ondernemer draagt er zorg voor, dat de gekozen leden van de ondernemingsraad en de leden van de commissies van die raad niet uit hoofde van hun lidmaatschap van de ondernemingsraad of van een commissie van die raad worden benadeeld in hun positie in de onderneming.

2. Onverminderd een krachtens andere wettelijke bepalingen vereiste toestemming kan de ondernemer de dienstbetrekking van een in de onderneming werkzame persoon die geplaatst is op een kandidatenlijst als bedoeld in artikel 9 of die lid is dan wel korter dan twee jaar geleden lid is geweest van de ondernemingsraad of van een commissie van die raad, niet doen eindigen dan na voorafgaande toestemming van de kantonrechter. De toestemming wordt gevraagd bij verzoekschrift. De kantonrechter verleent de toestemming slechts, indien het hem aannemelijk voorkomt dat de opzegging geen verband houdt met het lidmaatschap van de betrokkene van de ondernemingsraad of van een commissie van die raad. De betrokkene wordt in de gelegenheid gesteld te worden gehoord.

3. De in het vorige lid bedoelde toestemming is niet vereist, wanneer de beëindiging geschiedt wegens een dringende reden of door ontbinding van de arbeidsovereenkomst op grond van gewichtige redenen.

Artikel 22. 1. De kosten van de ondernemingsraad en van de commissies van die raad komen ten laste van de ondernemer.

2. Onder de in het eerste lid bedoelde kosten zijn begrepen de kosten van het overeenkomstig artikel 16 raadplegen van deskundigen. De kosten van het anderszins raadplegen van personen komen slechts ten laste van de ondernemer voor zover hij in het betalen daarvan toestemt.

HOOFDSTUK IV

Bevoegdheden van de ondernemingsraden

Artikel 23. 1. De ondernemer draagt er zorg voor, dat de ondernemingsraad ten minste vier maal per jaar bijeenkomt. In de vergaderingen kunnen alle aangelegenheden, de onderneming betreffende, aan de orde worden gesteld, ten aanzien waarvan de ondernemer dan wel de ondernemingsraad overleg wenselijk acht.

2. De ondernemingsraad is bevoegd omtrent de in het eerste lid bedoelde aangelegenheden aan de ondernemer wens en bezwaren kenbaar te maken en voorstellen te doen.

Artikel 24. 1. De ondernemer stelt de ondernemingsraad binnen het raam van de in artikel 23 bedoelde vergaderingen ten minste tweemaal per jaar in de gelegenheid de algemene gang van zaken van de onderneming te bespreken.

2. Indien de ondernemer de verplichting heeft tot nederlegging van een jaarrekening bij het handelsregister, wordt deze mede ter bespreking aan de ondernemingsraad verstrekt.

3. Indien op de ondernemer geen verplichting rust tot nederlegging van een jaarrekening, legt hij aan de ondernemingsraad ter bespreking nader door de Raad bij verordening vast te stellen gegevens over. De verordening van de Raad behoeft de goedkeuring van Onze Minister. De goedgekeurde verordening wordt in de *Staatscourant* bekend gemaakt. Het besluit waarbij de goedkeuring is verleend wordt aan de voet van de verordening vermeld.

4. Indien de ondernemer een naamloze vennootschap is, zijn bij de in het eerste lid bedoelde besprekingen de commissarissen van de vennootschap, als die er zijn, dan wel een of meer vertegenwoordigers uit hun midden aanwezig. Is de ondernemer een coöperatieve vereniging dan zijn de bestuursleden van de vereniging, die geen lid van de ondernemingsraad zijn, dan wel een of meer vertegenwoordigers uit hun midden aanwezig. De ondernemingsraad kan in een bepaald geval besluiten, dat aan dit lid geen toepassing behoeft te worden gegeven.

Artikel 25. 1. De ondernemer stelt, tenzij zwaarwichtige belangen van hemzelf dan wel van de onderneming zich daartegen naar zijn oordeel verzetten, de ondernemingsraad in de gelegenheid aan hem advies uit te brengen over een door hem of door een andere bij de onderneming betrokken persoon te nemen besluit met betrekking tot:

- a. overdracht van de zeggenschap over de onderneming of een onderdeel daarvan aan een andere ondernemer;
- b. beëindiging van de werkzaamheden van de onderneming of van een onderdeel daarvan;
- c. belangrijke inkrimping, uitbreiding of andere wijziging van de werkzaamheden van de onderneming;
- d. belangrijke wijziging in de organisatie van de onderneming;
- e. wijziging van de plaats waar de onderneming haar werkzaamheden uitoefent;
- f. het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van de onderneming met andere ondernemingen.

2. Artikel 24, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de in dat lid bedoelde personen alleen aanwezig behoeven te zijn, indien de ondernemingsraad de wens daartoe te kennen heeft gegeven.

3. De ondernemer verstrekt aan de ondernemingsraad een overzicht van de beweegredenen voor het besluit, alsmede van de gevolgen die het te nemen besluit naar zijn oordeel voor de in de onderneming werkzame personen zal hebben en van de maatregelen die naar zijn oordeel naar aanleiding daarvan moeten worden getroffen.

4. De ondernemer is steeds verplicht de ondernemingsraad zo spoedig mogelijk van een besluit als bedoeld in het eerste lid in kennis te stellen en het advies van die raad in te winnen

omtrent de uitvoering van dat besluit, met name met het oog op de gevolgen die dit voor de in de onderneming werkzame personen zal hebben. Het tweede en het derde lid zijn van overeenkomstige toepassing. Indien de ondernemer ten aanzien van het betrokken besluit geen toepassing heeft gegeven aan het eerste lid, stelt hij de ondernemingsraad in kennis van de zwaarwichtige belangen die zich naar zijn oordeel tegen de toepassing van dat lid hebben verzet.

5. Indien een besluit het ontslag van een aanmerkelijk deel van de in de onderneming werkzame personen ten gevolge zal hebben, bepaalt de ondernemer na overleg met de bestuurders van de in artikel 9, tweede lid, onder a, bedoelde verenigingen van werknemers, op welk tijdstip de ondernemingsraad over het betrokken besluit moet worden geraadpleegd, dan wel daarvan in kennis moet worden gesteld en geraadpleegd over de uitvoering daarvan.

Artikel 26. 1. De ondernemer stelt de ondernemingsraad in de gelegenheid aan hem advies uit te brengen over een door hem of door een andere bij de onderneming betrokken persoon te nemen besluit met betrekking tot de vaststelling of wijziging van:

- a. een tarief- of een andere beloningsregeling;
  - b. een werktijd- of een vakantieregeling;
  - c. een maatregel op het gebied van de veiligheid, de gezondheid of de hygiëne;
  - d. een der hoofdlijnen van het aanstellings-, ontslag- of promotiebeleid;
  - e. een maatregel op het gebied van de opleiding;
  - f. een maatregel op het gebied van het bedrijfsmaatschappelijk werk,
- een en ander voor zover betrekking hebbende op in de onderneming werkzame personen.

2. De in het eerste lid bedoelde verplichting geldt niet voor zover het betrokken onderwerp voor de onderneming regeling vindt in een collectieve arbeidsovereenkomst en voorts niet voor zover de ondernemer op grond van artikel 27 gehouden is de instemming van de ondernemingsraad te vragen. Met een collectieve arbeidsovereenkomst wordt gelijk gesteld een regeling van arbeidsvoorwaarden, vastgesteld door een publiekrechtelijk orgaan.

Artikel 27. 1. De ondernemer behoeft de instemming van de ondernemingsraad voor een door hem of door een andere bij de onderneming betrokken persoon te nemen besluit met betrekking tot de vaststelling of wijziging van:

- a. een reglement als bedoeld in artikel 1637j van het Burgerlijk Wetboek;
  - b. een pensioenregeling, een winstdelingsregeling of een spaarregeling,
- een en ander voor zover betrekking hebbende op in de onderneming werkzame personen.

2. Het eerste lid geldt niet voor zover het betrokken onderwerp voor de onderneming regeling vindt in een collectieve arbeidsovereenkomst of in een andere regeling waarbij behalve de ondernemer een of meer verenigingen van werknemers als bedoeld in artikel 9, tweede lid, onder a, partij zijn. Met een collectieve arbeidsovereenkomst wordt gelijk gesteld een regeling van arbeidsvoorwaarden, vastgesteld door een publiekrechtelijk orgaan.

3. Komt een ondernemer ten aanzien van een besluit als in het eerste lid bedoeld niet met de ondernemingsraad tot overeenstemming, dan kan hij zich tot de bedrijfscommissie wenden met het verzoek het besluit goed te keuren. De goedkeuring van de bedrijfscommissie treedt in de plaats van de instemming van de ondernemingsraad.

4. Een bepaling in een reglement of in een regeling als bedoeld in het eerste lid, voor welker vaststelling of wijziging niet de vereiste instemming van de ondernemingsraad, onderscheidenlijk de goedkeuring van de bedrijfscommissie is ver-

kregen, is nietig. De nietigheid geldt uitsluitend ten opzichte van de in de onderneming werkzame persoon die binnen een termijn van een maand nadat het besluit ter kennis van de daarbij betrokkenen is gebracht, tegenover de ondernemer schriftelijk een beroep op de nietigheid heeft gedaan. Is de ondernemer van oordeel, dat het beroep op de nietigheid ten onrechte is gedaan, dan kan hij binnen een maand aan de kantonrechter bij verzoekschrift een beslissing ter zake vragen. In dat geval wordt de bepaling als geldig aangemerkt zolang niet bij onherroepelijk geworden rechterlijke beslissing anders is bepaald.

Artikel 28. 1. De ondernemingsraad bevordert zoveel als in zijn vermogen ligt de naleving in de onderneming van de wettelijke voorschriften op het gebied van de arbeidsvoorwaarden, alsmede van de wettelijke voorschriften ter bescherming van de in de onderneming werkzame personen.

2. De ondernemingsraad bevordert voorts naar vermogen het werkoverleg, alsmede de spreiding van bevoegdheden in de onderneming, zodat de in de onderneming werkzame personen zoveel mogelijk worden betrokken bij de regeling van de arbeid in het onderdeel van de onderneming waarin zij werkzaam zijn.

Artikel 29. De ondernemingsraad heeft het recht, al dan niet uit zijn midden een nader door de ondernemer te bepalen aantal bestuursleden te benoemen van door de ondernemer ten behoeve van de in de onderneming werkzame personen opgerichte instellingen, behoudens voor zover bij of krachtens de wet op andere wijze in het bestuur van een instelling is voorzien.

Artikel 30. 1. De ondernemer is onverminderd het in artikel 24, tweede en derde lid, bepaalde verplicht de ondernemingsraad en de commissies van die raad tijdig alle inlichtingen te verstrekken die deze voor de vervulling van hun taak redelijkerwijs nodig hebben.

2. Hij mag deze inlichtingen slechts weigeren op grond van naar zijn oordeel zwaarwichtige belangen van hemzelf dan wel van de onderneming.

3. De inlichtingen worden desgevraagd schriftelijk verstrekt.

Artikel 31. 1. De ondernemer stelt, tenzij zwaarwichtige belangen van hemzelf, van de onderneming of van de betrokkene zich daartegen naar zijn oordeel verzetten, de ondernemingsraad in kennis van de voorgenomen benoeming of het voorgenomen ontslag van een bestuurder van de onderneming.

2. De ondernemer stelt, ook indien het vorige lid geen toepassing heeft gevonden, de ondernemingsraad zo spoedig mogelijk in kennis van de benoeming of het ontslag van een bestuurder van de onderneming.

Artikel 32. 1. De Raad kan op verzoek van een naar zijn oordeel voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging van de betrokken ondernemers en van de betrokken werknemers bij verordening aan de ondernemingsraden in een door hem aangewezen groep ondernemingen verdere bevoegdheden dan de in dit hoofdstuk genoemde toekennen. Een zodanige verordening behoeft de goedkeuring van Onze Minister.

2. Een goedgekeurde verordening van de Raad als in het eerste lid bedoeld wordt in de *Staatscourant* bekend gemaakt. Het besluit waarbij de goedkeuring is verleend wordt aan de voet van de verordening vermeld.

HOOFDSTUK V

De centrale ondernemingsraden

Artikel 33. 1. Een ondernemer voor wie op grond van artikel 2 een verplichting tot het instellen van meer dan één ondernemingsraad geldt, kan voor twee of meer van de betrokken ondernemingen, naast de voor die ondernemingen in te stellen ondernemingsraden, een centrale ondernemingsraad instellen.

2. De in het eerste lid bedoelde ondernemingsraden worden over de instelling van de centrale ondernemingsraad gehoord.

3. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van twee of meer in enigerlei vorm samenwerkende ondernemers voor wie een verplichting tot het instellen van een ondernemingsraad geldt.

Artikel 34. 1. Een centrale ondernemingsraad bestaat, behalve uit een van de bestuurders van de betrokken ondernemingen, die daartoe door de in artikel 33 bedoelde ondernemer of ondernemers wordt aangewezen, uit leden, gekozen door de betrokken ondernemingsraden uit de gekozen leden van elk van die raden.

2. Het aantal leden dat door elke ondernemingsraad kan worden gekozen wordt vastgesteld in het reglement van de centrale ondernemingsraad. Artikel 33, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

3. Een centrale ondernemingsraad kan in zijn reglement bepalen, dat van die raad, behalve de in het tweede lid bedoelde leden, ook deel kunnen uitmaken vertegenwoordigers van ondernemingen die door de betrokken ondernemer of ondernemers in stand worden gehouden, maar ten aanzien waarvan geen verplichting tot het instellen van een ondernemingsraad geldt. De centrale ondernemingsraad regelt in zijn reglement het aantal en de wijze van verkiezing van de bedoelde vertegenwoordigers.

4. Ten aanzien van de centrale ondernemingsraden zijn de artikelen 7, 8 en 10-22 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 35. Ten aanzien van de bevoegdheden van de centrale ondernemingsraden zijn de artikelen 23-31 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat een centrale ondernemingsraad uitsluitend gemeenschappelijke aangelegenheden van de betrokken ondernemingen behandelt. De ten aanzien van die aangelegenheden aan de afzonderlijke ondernemingsraden toekomende bevoegdheden gaan over naar de centrale ondernemingsraad, voor zover dit in het reglement van de centrale ondernemingsraad wordt bepaald.

HOOFDSTUK VI

De regeling van geschillen

Artikel 36. 1. Iedere in een onderneming werkzame kiesgerechtigde persoon, alsmede een vereniging van werknemers als bedoeld in artikel 9, tweede lid, onder a, kan van de ondernemer, onderscheidenlijk van de voorzitter van de ondernemingsraad de naleving vorderen van hetgeen bij of krachtens deze wet is bepaald omtrent het instellen van een ondernemingsraad en het vaststellen van een voorlopig reglement van die raad, alsmede omtrent de kandidaatstelling en de verkiezing van een of meer leden van een ondernemingsraad, een en ander voor zover deze naleving van de ondernemer of van de voorzitter afhangt.

2. Ieder gekozen lid van een ondernemingsraad, alsmede ieder lid van een commissie van een ondernemingsraad, kan van de ondernemer, onderscheidenlijk van de voorzitter van de ondernemingsraad dan wel de voorzitter van de betrokken commissie van die raad, de naleving vorderen van hetgeen overigens bij of krachtens deze wet is bepaald, een en ander voor zover deze naleving van de ondernemer of van die voorzitter afhangt.

3. De kantonrechter is bevoegd tot kennisneming van een vordering als in de voorgaande leden bedoeld. De betrokken geschillen worden aangemerkt als geschillen met betrekking tot een arbeidsovereenkomst.

4. Een verzoekschrift aan de kantonrechter met betrekking tot een geschil als in dit artikel bedoeld is niet ontvankelijk, wanneer de verzoeker niet vooraf het schriftelijke advies van de bedrijfscommissie omtrent de in het geding zijnde verplichting heeft ingewonnen. Het advies van de bedrijfscommissie wordt bij het verzoekschrift overgelegd. Wanneer de bedrijfscommissie het gevraagde advies naar het oordeel van de kantonrechter niet binnen een redelijke tijd heeft verstrekt, doet deze uitspraak zonder advies van de bedoelde commissie.

5. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de naleving van hetgeen bij of krachtens deze wet is bepaald met betrekking tot een centrale ondernemingsraad.

HOOFDSTUK VII

De bedrijfscommissies

Artikel 37. 1. Voor groepen van ondernemingen worden door de Raad, ter behandeling van aangelegenheden betreffende de ondernemingsraden en de centrale ondernemingsraden van deze ondernemingen, commissies ingesteld, bedrijfscommissies genaamd.

2. Een bedrijfscommissie bestaat uit een door de Raad na overleg met de in artikel 38 bedoelde organisaties van ondernemers en van werknemers te bepalen even aantal leden, ten minste zes bedragende, en een gelijk aantal plaatsvervangende leden.

Artikel 38. 1. De leden en de plaatsvervangende leden van een bedrijfscommissie worden voor de helft benoemd door de door de Raad daartoe aangewezen representatieve organisatie of organisaties van ondernemers en voor de helft door de door de Raad daartoe aangewezen representatieve organisatie of organisaties van werknemers.

2. De Raad bepaalt het aantal leden en plaatsvervangende leden dat elke aangewezen organisatie kan benoemen.

Artikel 39. 1. De Raad stelt bij verordening nadere regelen omtrent de samenstelling en de werkwijze van de bedrijfscommissies. Daarbij wordt aan deze commissies de bevoegdheid verleend commissies, al dan niet uit haar midden, in te stellen, die indien en voor zover zulks door een bedrijfscommissie is bepaald, de bevoegdheden van die bedrijfscommissie geheel of gedeeltelijk, al dan niet voorwaardelijk, uitoefenen.

2. De Raad stelt voorts regelen omtrent het voorzitterschap van de bedrijfscommissies. Daarbij wordt aan deze commissies de bevoegdheid toegekend, een voorzitter buiten de leden der commissie te kiezen, al dan niet met stemrecht.

Artikel 40. 1. Iedere bedrijfscommissie brengt jaarlijks aan Onze Minister en aan de Raad verslag uit van haar werkzaamheden in het afgelopen kalenderjaar.

2. Onze Minister kan, de Raad gehoord, regelen stellen ten aanzien van de verslaggeving.

Artikel 41. 1. De kosten van een bedrijfscommissie worden, voor zover daarin niet op andere wijze wordt voorzien, door de in artikel 38 bedoelde organisaties van ondernemers en werknemers gedragen, naar evenredigheid van het aantal leden dat zij benoemen.

2. Wanneer een organisatie in gebreke blijft binnen de termijn, door de bedrijfscommissie gesteld, haar bijdrage in de kosten van de bedrijfscommissie te voldoen, kan de Raad de aanwijzing van die organisatie intrekken, onverminderd de aansprakelijkheid van de organisatie tot het betalen van haar aandeel in de reeds gemaakte kosten. Door de intrekking vervalt het lidmaatschap van de bedrijfscommissie van de door die organisatie benoemde leden en plaatsvervangende leden, te rekenen van het tijdstip waarop het besluit van de Raad bij de bedrijfscommissie inkomt.

Artikel 42. Ten aanzien van de voorzitters, de leden en de plaatsvervangende leden van de bedrijfscommissies, alsmede ten aanzien van de personen die met het secretariaat van een bedrijfscommissie zijn belast, is artikel 20, eerste en vijfde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 43. 1. Indien voor een groep van ondernemingen een hoofdbedrijfschap of een bedrijfschap als bedoeld in de Wet op de Bedrijfsorganisatie bestaat, treedt het bestuur van dat hoofdbedrijfschap of bedrijfschap als bedrijfscommissie in de zin van deze wet op. De artikelen 37, 38, 39 en 41 zijn in dat geval niet van toepassing.

2. Indien voor de betrokken groep van ondernemingen zowel een hoofdbedrijfschap als een bedrijfschap bestaat, treedt uitsluitend het bestuur van dat bedrijfschap als bedrijfscommissie in de zin van deze wet op.

Artikel 44. 1. Van een besluit van een bedrijfscommissie, genomen op grond van een der artikelen 2, tweede en vierde lid, 5, eerste lid, 14, derde lid, 27, derde lid, en 48, tweede lid, kan iedere belanghebbende in beroep gaan bij Onze Minister.

2. Het beroep moet worden ingediend binnen 30 dagen, nadat het besluit ter kennis van de belanghebbende is gebracht. Hangende het beroep heeft het besluit geen rechtsgevolgen.

3. Een weigering om een besluit als in het eerste lid bedoeld te nemen wordt aangemerkt als een afwijzend besluit. De bedrijfscommissie wordt geacht het nemen van een besluit geweigerd te hebben, wanneer niet binnen een redelijke tijd een besluit is genomen.

Artikel 45. 1. De besluiten van een bedrijfscommissie, met uitzondering van die, bedoeld in artikel 36, vierde lid, kunnen, indien zij in strijd zijn met de wet of met het algemeen belang, door Onze Minister bij een met redenen omkleed besluit geheel of ten dele worden vernietigd.

2. Hangende het onderzoek kan een besluit door Onze Minister worden geschorst. De schorsing kan niet langer duren dan zes maanden.

3. Indien een besluit geheel of gedeeltelijk is vernietigd, draagt de bedrijfscommissie zorg, dat voor zoveel nodig, opnieuw in hetgeen is vernietigd wordt voorzien.

Artikel 46. Indien voor de behandeling van aangelegenheden betreffende een ondernemingsraad of een centrale ondernemingsraad meer dan één bedrijfscommissie bevoegd zou zijn, wijst de Raad de commissie aan die voor de behandeling van de betrokken aangelegenheden als de krachtens deze wet bevoegde commissie zal optreden.

HOOFDSTUK VIII

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 47. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regelen worden gesteld ter bevordering van een goede uitvoering van deze wet.

Artikel 48. 1. De ondernemer op wie de verplichting tot het instellen van een ondernemingsraad rust, treft bij voorlopig reglement, voor zover nodig, de voorzieningen die tot de bevoegdheid van de ondernemingsraad behoren, totdat de ondernemingsraad zelf die bevoegdheid uitoefent. De vereniging of verenigingen van werknemers, bedoeld in artikel 9, tweede lid, onder a, worden over het voorlopige reglement gehoord.

2. Het voorlopige reglement behoeft de goedkeuring van de bedrijfscommissie. Het vervalt op het tijdstip waarop het in artikel 14 bedoelde reglement in werking treedt, maar uiterlijk een jaar na de instelling van de ondernemingsraad.

3. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de ondernemer of de ondernemers die een centrale ondernemingsraad hebben ingesteld.

Artikel 49. 1. De ondernemer op wie de verplichting tot het instellen van een of meer ondernemingsraden rust, verstrekt desgevraagd aan het bevoegde districtshoofd van de Arbeidsinspectie inlichtingen omtrent de wijze van functioneren van de ondernemingsraad of de ondernemingsraden die door hem zijn ingesteld.

2. Indien van de werkzaamheden van die ondernemingsraad of van die ondernemingsraden een jaarverslag wordt opgemaakt, zendt de ondernemer dat verslag mede ten behoeve van Onze Minister aan het in het eerste lid bedoelde districtshoofd.

3. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de ondernemer of de ondernemers die een centrale ondernemingsraad hebben ingesteld.

Artikel 50. 1. De ondernemingsraden, ingesteld krachtens de Wet op de Ondernemingsraden (*Stb.* 1950, K 174), waarvan de instelling ook krachtens de onderhavige wet is vereist, blijven in stand en worden geacht te zijn ingesteld krachtens deze wet.

2. De bepalingen in de reglementen van de in het eerste lid bedoelde ondernemingsraden, vastgesteld vóór de inwerkingtreding van deze wet, die met het bij of krachtens deze wet bepaalde in strijd zijn, blijven van kracht tot zij zijn gewijzigd of ingetrokken, maar niet langer dan twee jaren na de inwerkingtreding van deze wet.

Artikel 51. De bedrijfscommissies, door de Raad ingesteld krachtens de Wet op de Ondernemingsraden (*Stb.* 1950, K 174), worden geacht door de Raad te zijn ingesteld krachtens deze wet.

Artikel 52. De twaalfde titel van het eerste boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering treedt gelijktijdig met deze wet in werking ten aanzien van de gedingen, bedoeld in de artikelen 21, tweede lid, en 27, vierde lid.

Artikel 53. De Wet op de Ondernemingsraden (*Stb.* 1950, K 174) wordt ingetrokken.

Artikel 54. 1. Deze wet kan worden aangehaald als Wet op de ondernemingsraden.

2. Zij treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

De Minister van Justitie,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,